

ویژه هفته آب و برق

کار شماری از پروژه‌های آبیاری آغاز و شماری به بهره‌برداری سپرده شد

کار چندین پروژه مهم ساخت شبکه‌های آبیاری، تنظیم آبریزه‌ها و هم‌چنین بهره‌برداری از چند شبکه و کانال آبیاری، آبرسانی شهری، تمديد لين برق‌رسانی با برگزاری مراسمی در ارگ با حضور محمد اشرف غنی رئیس‌جمهور، امرالله صالح معاون اول ریاست‌جمهوری، فضل‌محمود فضلی رئیس عمومی اداره امور ریاست‌جمهوری، فضل‌هادی مسلمیار رئیس مجلس سنا، داکتر انوار الحق احدی وزیر زراعت، آبیاری و مالداری و تعدادی از اعضای کابینه رسماً آغاز شد. این مراسم که به مناسب «هفته آب و برق»، برگزار شده بود، ابتدا داکتر انوار الحق احدی وزیر زراعت، آبیاری و مالداری، برنامه‌های این وزارت را در زمینه ساخت ۱۲۷ شبکه آبیاری، تنظیم ۱۵۱ هزار هکتار آبریزه و همین‌طور آماده بهره‌برداری شدن ۱۳۳ شبکه دیگر آبیاری در مناطق مختلف کشور معلومات ارایه کرد. آقای احدی افزود که با ساخت این شبکه‌ها بیش از پنجاه و شش هزار هکتار زمین تحت پوشش آبیاری قرار می‌گیرد. وزیر زراعت، آبیاری و مالداری گفت که برای ساخت ۱۳۳ شبکه آبیاری، ۴۲۶ میلیون و ۵۲۵ هزار و ۵۸۹ افغانی هزینه شده است. او تاکید کرد که انتظار می‌رود ساخت این شبکه‌ها بیست تا سی درصد به افزایش حاصلات زراعتی... ادامه ص ۳.

- ۲ تنظیم آبریزه‌ها بستر طبیعی برای حفظ و مدیریت آب
- ۳ ۱۳۳ شبکه آبیاری به بهره‌برداری رسید
- ۴ د اوبو مدیریت او د اوبولگولو شبکو د رغنیزو چارو پیل
- ۶ برنامه‌های مدیریت آب در وزارت زراعت

د بزرګ خبرې

د اوبو د مدیریت په لور یو بل ګام

اوبه د ژوندانه له اساسي اړتیاوو څخه ګڼل کېږي. افغانستان د روانو اوبو پراخي سرچینې او زېرمې لري، چې په هېواد کې دننه په بېلابېلو برخو کې د ګټې اخیستنې لپاره باید په ښه ډول مدیریت شي.

افغانستان د آمو، هریرود مرغاب، د هلمند، د شمال او د کابل، د اوبو پنځه مهمې حوزې لري چې هره یوه یې ځانګړې تخنیکي، اقتصادي او سیاسي اړخونه لري.

نن سبا د اوبو اهمیت او ارزښت ته په کتو د بشري پرمختګ خورا ستر عنصر اوبه ګڼل کېږي، انسانان په خپل بشري تاریخ کې تل د اوبو د پیدا کولو په لټه کې وو او هڅه یې کړې، چې د اوبو زېرمې په واک کې ولري او په هغو ځایونو او سیمو کې ژوند وکړي چې ترڅنګ یې چینې، رودونه، سیندونه او سمندرونه وي چې په پایله کې یې لوی لوی تمدنونه، لکه په لرغوني مصر کې د نیل رود تمدن، د دجلې او فرات د سیندونو پر غاړه د بین النهرین تمدن او داسې نور پنځولي دي.

د اوبو مدیریت نه یوازې زموږ د نن لپاره مهمه مسأله ده، بلکې د افغانستان د سبا وده هم تر ډېره حده د اوبو له سالم مدیریت سره اړه لري. د نفوسو له زیاتېدو سره د اوبو غوښتنه هم زیاتېږي، نو د اوبو سطحه ورځ تر بلې په ښکته کېدو ده چې څو کاله وروسته به موږ د اوبو په برخه کې له جدي ستونزو سره مخامخ شو. په افغانستان کې ۹۸٪ فیصده اوبه د کرنې په خاطر استعمالېږي.

د هېواد د اوبو مدیریت او ښې ګټې اخیستنې د هلو ځلو په دوام، د کرنې وزارت هم د یوشمېر پروژو په لاره اچولو سره خپله ونډه تر سره کړې ده. د حکومت د سل ورځې او سل زېږي د طرحې په اډانه کې روانه اوونۍ د اوبو او برېښنا اوونۍ ده، چې تر ډېره د اوبو مدیریت او بزرګانو ته د کرنیزو اوبو برابرولو په پار په کې د اوبولګولو یوشمېر شبکې ګټې اخیستنې ته وسپارل شول او د یوشمېر نورو شبکو رغیزې چارې پیل شوې.

د کرنې وزارت له خوا په ۱۱ ولایتونو کې د اوبولګولو ۱۳۳ شبکې ګټې اخیستنې ته وسپارل شول او ترڅنګ یې د هېواد په ۱۴ ولایتونو کې بیا د اوبولګولو د ۱۲۷ شبکو رغیزې چارې پیل شوې. د اوبولګولو د یادو شبکو په جوړېدو سره، د کرنیزو اوبو مدیریت ښه کېږي او دغه راز د کارموندنې او د کرنیزو حاصلاتو کچه لوړېږي.

د اوبو مدیریت او د کرنیزو حاصلاتو زیاتوالی غښتلي او مستقیمه اړیکې لري.

د کرنیزو حاصلاتو تلپاتې زیاتوالی، د ډېرو ځمکو خړوبول، د بې وزلۍ کچه ټیټول، د خوړو خونديتوب، د اوبو د ضایعاتو مخنیوي، د وچکالۍ منفي اغېزې کمول او د کرنیزو محصولاتو د صادراتو زیاتوالی ددغو پروژو د جوړولو موخې دي.

ددغو پروژو پلي کېدل او ترې ګټه اخیستل د بزرګانو د عوایدو زیاتوالي، کارموندنه او د کرنیزو سیمو د زیاتوالي لامل هم کېږي.

د کرنیزو حاصلاتو ۲۰ تر ۳۰ سلنه زیاتوالی او ۲۰ تر ۳۰ سلنه د اوبو د ضایعاتو مخنیوي د اوبولګولو د دغو شبکو د پلي کېدو نور عمده اغېزې دي. په هېواد کې د کال لسګونه زره هکتاره ځمکې خړوبول، د کرنیز تولید او د کار د زیاتوالي لامل کېږي، چې په پایله کې د صادراتو د زیاتوالي او د هېواد د اقتصادي ودې لامل کېږي.

تنظیم آبریزه‌ها بستر طبیعی برای حفظ و مدیریت آب

از خشکسالی‌ها، کمبود منابع غذایی و زراعتی، تنظیم حوضه آبریزه‌های تحتانی نیز مورد توجه قرار گرفته یعنی موضوع سدسازی برای تولید برق و سیستم آبیاری نوین، حفاظت از جاده در برابر تخریب سیلاب است.

اهمیت آبریزه در کشور ما

تنظیم آبریزه‌ها برای کشور ما دارای اهمیت زیادی دارد زیرا افغانستان کشور زراعتی بوده و اقتصاد آن وابسته به محصولات کشاورزی و مالداري است و هشتاد فیصد درآمد روزانه مردم ما وابسته به منابع طبیعی است. تنظیم آبریزه‌ها در برابر حوادث طبیعی موثر واقع می‌شود. تنظیم آبریزه‌ها موجب افزایش تولید زراعتی، علفچر، جنگلات و مالداري شده که در نتیجه وضعیت معیشتی و اقتصادی مردم ما را بهبود بخشیده و موضوع مهاجرت و مشکلات اجتماعی را نیز کاهش می‌دهد.

تأثیرات تنظیم آبریزه

خلاصه تأثیرات اجرای تنظیم آبریزه‌ها را در فراهم شدن زمینه اشتغال، کاهش جرم و مشکلات اجتماعی ناشی از بیکاری و مهاجرت به کشورهای همسایه، افزایش سطح تولید در بخش زراعت، جنگلات، باغ‌ها، مالداري، حفظ آب و خاک و پوشش نباتی منابع طبیعی، کاهش سیلاب‌های مخرب، تقویت آب‌های زیر زمینی و افزایش آب چشمه‌ها، کاریزها و رودخانه‌ها، تامین آب زراعت و آب آشامیدنی، کاهش اثرات خشک‌سالی، ایجاد شرایط برای زندگی حیات وحش و پرندگان، بهبود شرایط اقلیمی کشور و منطقه می‌توان خلاصه کرد.

اهداف تنظیم آبریزه‌ها

اجرای تنظیم آبریزه‌ها، منابع طبیعی را حفاظت کرده و از طرفی وضعیت معیشتی ساکنین حوضه را بهبود می‌بخشد. برعلاوه، حفظ و بهره‌برداری مناسب منابع آب و خاک به عنوان دو بستر طبیعی و اصلی برای زندگی انسان‌ها و توسعه‌ای پایدار، جلوگیری از تلفات آب در مناطق مورد نیاز و برنامه‌ریزی برای تامین آب در ناحیه‌ی تحتانی حوضه آبریزه، تعدیل خسارت ناشی از سیلاب‌ها، کنترل هرز آب‌ها و تغذیه‌ی مخازن آب‌های زیر زمینی و کمک به افزایش آب‌دهی کاریزها، چاه‌ها، چشمه‌ها و رودخانه‌ها، کاهش تأثیرپذیری آب‌خیزها نسبت به خشک‌سالی، جلوگیری از حمل رسوبات به مخازن سدها و شبکه‌های آبیاری، مدیریت و توسعه منابع نباتی سطح زمین شامل چراگاه‌ها، علفچرها، تالاب‌ها، بیشه‌زارها و جنگلات، بهبود شرایط زیست محیطی و بهبود وضعیت اقتصادی ساکنین آبریزه‌ها، ایجاد شرایط مناسب برای زندگی حیات وحش و پرندگان، اشتغال‌زایی برای افراد ساکنین حوضه‌ای آبریزه در بخش‌های اجرایی، حفاظتی و در بخش تولید محصولات درختان جنگلی و زراعتی، بهبود شرایط اقلیمی منطقه از اهداف دیگر تنظیم آبریزه‌ها می‌باشد.

مراحل ساخت آبریزه‌ها

جهت اجرای برنامه تنظیم آبریزه‌ها، تهیه نقشه اصلی، جمع‌آوری اطلاعات، بررسی چالش‌ها و موانع، دیزاین یا طراحی، عملیات اجرایی ضروری بوده و اساس آن را بیان می‌کند. افزایش آب‌های زیرزمینی با تنظیم و ساخت آبریزه‌های آب ناشی از سیلاب، باران و برف در زمین جذب شده و ذخیره می‌شود این امر سبب افزایش آب‌های زیر زمینی شده و از پایین رفتن سطح آب‌های زیر زمینی جلوگیری می‌کند. افغانستان از شمار آسیب‌پذیرترین کشورها در برابر تغییرات اقلیمی است و از این ناحیه مشکلاتی چون خشک‌سالی و سرازیر شدن سیلاب‌ها را تحمل کرده است، در تنظیم آبریزه‌ها بیشترین آبریزه‌های زراعتی، جنگلی و آبریزه‌های کوهی می‌باشند، پروگرام آبریزه‌ها در ساحات تطبیق می‌گردد که فایده‌شان بیشتر به مستفیدین برسد.

د حشمت‌الله حبیبی
گزارش‌گر

تأثیرات منفی تغییرات اقلیم سبب شده تا مقدار بارندگی‌های سالانه در کشور کاهش یابد. برعلاوه، سطح آب‌های زیرزمینی نیز تا حدودی متاثر شده و پایین رفته است.

یکی از عوامل پایین رفتن سطح آب‌های زیرزمینی نبود یک میکانیزم کارا جهت کنترل آب‌های ناشی از بارندگی‌ها می‌باشد. وزارت زراعت، آبیاری و مالداري به منظور تنظیم آبریزه‌ها که باعث حفاظت از چراگاه‌ها، خاک و ایجاد استواری در برابر تخریب‌های ناشی از سیلاب، تقویت سیستم چرخشی آب و احیای جنگلات و کاهش خشک‌سالی می‌شود، همه ساله آبریزه‌ها را تنظیم نموده، تنها امسال کار تنظیم ۱۵۱ هزارهکتار آبریزه را در ۲۵ ولایت آغاز کرده است. در سال‌های گذشته نیز جهت مدیریت آب هزاران هکتار زمین و تپه‌زارها را با آبریزه‌ها تنظیم نموده که موجب افزایش حاصلات، بهبود محیط زیست و مدیریت آب‌های زیر زمینی گردیده است.

آبریزه چیست؟

مساحتی از زمین که در زمان بارندگی، جریان آب‌های سطحی را از نواحی مرتفع به سمت پایین و در مسیر شیب زمین تخلیه نماید، آبریزه است. تنظیم آبریزه، اقدامات اجرایی موثر به‌منظور حفاظت آب و خاک و پوشش نباتی، تنظیم آبریزه گفته می‌شود که در فرسایش، رسوب، سیلاب و تقویت منابع آب‌های زیرزمینی مورد نظر می‌باشد، یک حوضه آبریزه از آب، خاک، باران، جنگل، علفچر کوه و تپه و رودخانه شکل می‌گیرد. آبریزه توسط ارتفاعاتی که به آن خط مرز حوضه یا خط تقسیم آب محصور می‌گردد، هر حوضه دارای یک محل خروجی یا نقطه تمرکز است که تمام آب‌ها از سطح حوضه، از این نقطه تخلیه می‌گردد، پایین‌ترین نقطه‌ای است که آب‌های حاصل از بارندگی‌ها از سطح حوضه به این نقطه هدایت می‌گردد. در داخل حوضه آبریزه یک دره مرکزی و یا یک رودخانه اصلی وجود دارد که تمام آب‌های آبریزه‌های سطح حوضه به این دره تخلیه می‌شود. هر حوضه آبریزه از چندین زیر حوضه‌ها به واحدهای کوچک تقسیم می‌شود و کوچک‌ترین جزئی یک حوضه آبریزه‌ها که عملیات تنظیم آبریزه روی آن اجرا می‌شود، قطعه گفته می‌شود. حوضه آبریزه‌ها شامل دو قسمت می‌باشد، حوضه آبریزه فوقانی و تحتانی، حوضه آبریزه ناحیه فوقانی شامل مناطق کوه و تپه‌ها بوده و حوضه ناحیه تحتانی شامل مناطق هموار که رودخانه‌ها در آن جریان دارد. تنظیم آبریزه‌ها در ابتدا، از ناحیه فوقانی اجرا می‌شود تا حوضه آبریزه تحتانی، از خطرات سیل، پر شدن سدها و از رسوبات مصلون بماند. تنظیم آبریزه‌های فوقانی بر تحتانی اولویت دارد زیرا حوضه تحتانی تحت تأثیر حوضه فوقانی می‌باشد.

آبریزه از کجا آغاز شد؟

آبریزه‌ها در اوایل قرن بیستم در کشورهای امریکای شمالی مورد توجه قرار گرفت. در آن زمان تأکید بیشتر بر تنظیم آبریزه‌های فوقانی با اهداف کنترل سیلاب، کیفیت آب و تولید آب بود. پس از آن به سمت کشورهای در حال توسعه گسترش یافت و علاوه بر اهداف فوق کنترل سیلاب، رسوب و فرسایش مورد توجه قرار گرفت، مدیریت جامع تنظیم آبریزه‌ها به آن اضافه شد. در حال حاضر با توجه به توسعه شهرها، افزایش جمعیت، کمبود آب آشامیدنی ناشی

۱۳۳ شبکه آبیاری به بهره‌برداری رسید

پوشش آبیاری قرار داده است. هزینه مجموعی ۱۳۳ شبکه آبیاری ۴۲۶ میلیون و ۵۲۵ هزار و ۵۸۹ افغانی می‌رسد که از بودجه حکومت افغانستان، بانک انکشاف آسیای و ایفاد پرداخت گردیده است. در ضمن ۴۵ هزار ۲۹۱ فامیل با بهره‌برداری ۱۳۳ شبکه آبیاری به گونه مستقیم از آن مستفید می‌گردند. مدیریت آب و افزایش حاصلات زراعتی پیوند مستحکم و مستقیم دارد و آبیاری ۵۶ هزار و ۸۴۳ هکتار زمین زراعتی در ۱۴۰۰ که تکمیل شده است، فصل تازه‌ای را به روی زراعت کشور می‌گشاید.

تطبيق و بهره‌برداری این پروژه‌ها باعث بلند بردن سطح درآمد دهقانان، ایجاد شغل و افزایش ساحات زراعتی می‌شود. هم چنین افزایش ۲۰ تا ۳۰ درصدی حاصلات و کاهش ۲۰ تا ۳۰ درصدی ضایعات آب از تاثیرات عمده‌ی دیگر تطبيق و بهره‌برداری از این شبکه‌های آبیاری است. هدف از تطبيق و بهره‌برداری این شبکه‌های آبیاری در ۱۰ ولایت کشور، افزایش پایدار حاصلات زراعتی، کاهش فقر، بهبود مصونیت غذایی، جلوگیری از ضایعات آب، کاهش تاثیرات منفی خشک‌سالی، افزایش صادرات محصولات زراعتی می‌باشد.

در ولایت تخار هفت شبکه آبیاری، ۱۰۰۵ هکتار زمین را تحت پوشش آبیاری قرار داده و از آن ۶۶۵ فامیل مستفید می‌شوند. در ولایت کندز ۱۰۳ شبکه آبیاری به بهره‌برداری رسید و ۲۷ هزار و ۵۲۲ هکتار زمین را آبیاری

ک. محمد تمیم صدیقی
گزارش‌گر

وزارت زراعت، آبیاری و مالداري، در هفته آب و برق، ۱۳۳ شبکه آبیاری را به بهره‌برداری سپرد.

به مناسبت بهره‌برداری این شبکه‌ها و هفته آب و برق، مراسمی در ارگ ریاست‌جمهوری با حضور محمد اشرف غنی رییس‌جمهور، امرالله صالح معاون نخست ریاست‌جمهوری، داکتر فضل محمود فضلی، داکتر انوار الحق احدی وزیر زراعت، آبیاری و مالداري، خان محمد تکل رییس اداره ملی تنظیم امور آب، حمیدالله بیلانی رییس عمومی شرکت دولتی آب‌رسانی و فاضلاب شهری و شماری از اعضای کابینه و برخی از روسای وزارت زراعت برگزار شده بود.

در این مراسم، رییس‌جمهور از طریق تماس ویدیویی، دستور بهره‌برداری این شبکه‌ها را صادر کرد. وزارت زراعت، آبیاری و مالداري، ۱۳۳ شبکه آبیاری را در ۱۱ ولایت کشور ساخته است. این شبکه‌ها در ولایت‌های ننگرهار، بلخ، هرات، بغلان، لوگر، کابل، بادغیس، پروان، تخار و کندز ساخته شده است. این شبکه‌های آبیاری ۵۶ هزار و ۸۴۳ هکتار زمین زراعتی را تحت

در ولایت بلخ دو شبکه آبیاری ۷۵۷ هکتار زمین را آبیاری کرده و ۶۶۰ خانواده را مستفید می‌سازد.

در ولایت لوگر دو شبکه آبیاری ۴۹۵ هکتار زمین را آبیاری می‌کند و از آن هفت صد خانواده مستفید می‌شوند.

بهره‌برداری دو شبکه آبیاری در بغلان، ۲۷۲ هکتار زمین را تحت پوشش آبیاری قرار داده و یک‌هزار و ۵۹۷ خانواده بهره می‌گیرند.

در ولایت بادغیس یک شبکه آبیاری ۲۱۰۲۱۰ هکتار زمین را آبیاری می‌کند و ۱۳۲۰ خانواده مستفید می‌شوند.

با بهره‌برداری ۱۳۳ شبکه آبیاری در این ولایات، انتظار می‌رود میزان ضایعات آب تا سی درصد کاهش و میزان حاصلات نیز به مقیاس افزایش یابد.

می‌کند و ۲۸ هزار و ۷۵۷ فامیل از آن مستفید می‌شوند.

در ولایت کابل ۵ شبکه آبیاری به بهره‌برداری رسید و ۱۰۰۱ هکتار زمین را تحت پوشش آبیاری قرار داده و ۳ هزار و ۸۶۲ خانواده از آن مستفید می‌شوند.

در ولایت پروان چهار شبکه آبیاری ۵۸۱ هکتار زمین را آبیاری می‌کند و ۴ هزار و ۸۴۰ خانواده از آن بهره می‌گیرند.

در ولایت هرات هفت شبکه آبیاری دوهزار و ۶۳۹ هکتار زمین را تحت پوشش آبیاری قرار می‌دهد و از آن ۱۰۸۰ خانواده بهره می‌گیرند.

در ولایت ننگرهار ۵ شبکه آبیاری ۶۰۹ هکتار زمین را آبیاری کرده و یک‌هزار و هشت صد خانواده را مستفید می‌سازد.

کار شماری از پروژه‌های آبیاری آغاز و شماری به بهره‌برداری سپرده شد

و کندز برآورده شد و دو کانال مهم ما امروز به اكمال رسید تیریکی می‌گویم. تاثیر این دو کانال به مراتب زیاده‌تر از کانال‌های نقاط دیگر خواهد بود.» رییس‌جمهور گفت که ولایت‌های بدخشان، بغلان، تخار و کندز از مناطق اصلی تولیدکننده گندم للمی اند و کاهش بارندگی‌ها در این ولایات، دچار مشکل کمبود آب خواهد کرد. رییس‌جمهور می‌گوید که افتتاح کانال‌های آبیاری ارچی کندز و شهروان تخار می‌تواند جلوی کمبود آب را در سمت شمال کشور بگیرد.

صالح گفت: «ما به یک نظام تک‌سوژه‌یی تبدیل نشده‌ایم و نظام بالای تمام موضوعات توجه مساویانه دارد. من بقاء، عزت، پایداری، مقبولیت و حمایت از نظام را در جامعه مطلق در محور عرضه‌ی خدمات می‌بینم.» در همین حال، محمد اشرف غنی رییس‌جمهور، در این مراسم نسبت به تداوم رشد اقتصادی کشور اطمینان داد و گفت: «پروژه‌های امروز در چند بخش است که هر کدام این‌ها تاثیرات فوق‌العاده دارد. اول وزارت محترم زراعت و آبیاری را که آرزوی دیرینه مردم تخار

مفید دارد. به گفته‌ی او، تنظیم آبریزه‌ها باعث تقویت آب‌های زیرزمینی گردیده، از سیلاب‌ها جلوگیری کرده و بر محیط‌زیست تاثیرات مثبت می‌گذارد. آقای

احدی می‌گوید که با ظرفیت ۱۳۷ هزار مترمکعب آب در مناطق مختلف کشور چکدم، به طول ۸.۲ کیلومتر ترانس و ۲۶۹ حوض جذبی برای آب‌های برف و باران ساخته می‌شود. وزیر زراعت گفت که با اجرای این برنامه‌ها ۵۷۵ هزار مترمکعب آب ذخیره می‌شود. هم‌چنین امرالله صالح معاون اول ریاست‌جمهوری، با ابراز خرسندی از راه‌اندازی پروژه‌های جدید آبیاری، آب‌رسانی و برق‌رسانی در مناطق مختلف کشور، گفت که پایداری نظام بستگی به عرضه خدمات دارد. آقای

انوار الحق احدی هم‌چنین گفت که وزارت زراعت در سال جاری کار ساخت ۱۲۷ شبکه آبیاری را در چهارده ولایت، شامل بلخ، ننگرهار، کنر، لغمان، کاپیسا، هرات، پکتیا، تخار، سمنگان، بغلان، لوگر، پروان، کابل و کندز آغاز می‌کند.

آقای احدی گفت: «مجموع زمینی که تحت آبیاری در نتیجه تطبيق این پروژه‌ها می‌آید، ۵۳ هزار و ۹۱۴ هکتار زمین می‌باشد و ۶۹ هزار و ۹۱ فامیل از این مستفید می‌شوند. بودجه مجموعی این پروژه‌ها سیزده صد و هشتاد و سه میلیون می‌باشد و بازهم ما توقع داریم که در نتیجه تطبيق این پروژه‌ها حاصلات ما در حدود ۲۵ تا ۳۰ درصد زیاد شود.» وزیر زراعت هم‌چنین افزود: «این پروژه‌ها اهمیت زیاد دارد و یک‌نوع همبستگی را میان قریه‌ها به میان می‌آورد و رابطه حکومت را با مردم زیاده‌تر می‌سازد.» داکتر انوار الحق احدی ابراز داشت که وزارت زراعت در بخش تنظیم آبریزه‌ها نیز برنامه‌های

د اوبو مدیریت او د اوبولگولو شبکو د رغیزو چارو پیل

دکتر نورالله پاجند
خبريال

جوړېدونکو شبکو له ډلې ۱۶ په بلخ ۱۱ په هرات، یوه په کاپیسا، ۱۲ په کونړ، ۱۰ په لغمان، په ننگرهار کې ۶ شبکې، پکتیا کې ۲ شبکې، یوه په سمنگان، ۱۰ په تخار ولایت کې، کابل کې ۵ د اوبو لگولو شبکې، پروان کې ۸ شبکې، لوگر کې ۱۵ شبکې، بغلان کې د اوبو ۴ شبکې او په کندز ولایت کې د اوبو لگولو ۲۶ شبکې جوړېږي، چې رغیزې چارې یې پیل شوي دي او د اوبو لگولو یادې شبکې د ۵۳ زره او ۷۰۷ هکتاره ځمکې د خړوبوولو وړتیا لري، چې له دغو شبکو څخه به ۶۹۰۹۱ کورنیو په مستقیما توګه پورته کوي.

د اوبو لگولو یادې شبکې د ډېرو ځمکو خړوبول، د کرنې په برخه کې د کارموندنې، د کرنیزو تولیداتو زیاتوالی، د وارداتو ټیټوالی او د کرنیزو محصولاتو د صادراتو د زیاتوالي لامل کېږي.

د اوبولگولو د دغو شبکو د جوړولو لګښت، یومیلیارډ او ۳۸۲ میلیونه او ۸۵۵ زره او ۹۸۳ افغانۍ ده، چې لګښت یې د نړیوالو بانک «WB»، اسیایي پراختیایي بانک «ADB» او «IFAD» له خوا ورکول کېږي.

د اوبولگولو د یادو شبکو په جوړېدو سره، د کرنیزو اوبو مدیریت ښه کېږي او دغه راز د کارموندنې او د کرنیزو حاصلاتو کچه لوړېږي. د افغانستان د دولت له برنامو څخه یو هم د اوبو مدیریت دی، چې تر دې دمه په دې برخه کې د دولت له خوا ارزښتناک ګامونه اخیستل شوي دي.

درلود په نمونوي ډول د پراون ولایت په بگرام ولسوالۍ کې پرانېسته وکړه.

دا چې د کرنې سکتور پراختیا د کرنیزو محصولاتو د لا پیاوړتیا او ډېر تولید لپاره د اوبو مدیریت او سمې کارونې اړتیا ده او ورځ تر بلې یې پراختیا اړینستمن ګامونه اخیستل کېږي نو د دې ارزښتمنو ګامونو په لړ کې یو هم د اوبو لگولو شبکې جوړول دي.

د کرنې، اوبولگولو او مالدارۍ وزارت اړوند د «EATS» پروژې د رییس فہیم رحیم په وینا راون کال د اوبولگولو یو شمېر شبکې په یو شمېر ولایتونو کې جوړېږي، چې ګڼ شمېر هېوادول به ترې په نېغه توګه برخمن او په زیاته اندازه ځمکه به ترې خړوبه شي.

ښاغلی رحیم زیاتوي، چې د یادو شبکو په جوړېدو سره به د ضیعاتو مخه ونیول شي، د تولیداتو کچه به زیاته، د کروندګرو اقتصاد به پیاوړي او په ټوله کې به د سیمې د امنیت تر څنګ د بودیجې په سمه او شفافه توګه چې موثریت او مثریت به له ځان سره ولري پلي شي.

دغه شبکې د هېواد په ۱۴ ولایتونو ننگرهار، کونړ، لغمان، بلخ، کاپیسا، هرات، پکتیا، تخار، سمنگان، بغلان، لوگر، پروان، کابل او کندز کې جوړېږي چې ددغو شبکو په جوړېدو سره، د یادو شبکو تر پوښښ لاندې ځمکو کې ۲۰ تر ۳۰ سلنه د اوبو د ضیعاتو مخه نیول کېږي او په همدې کچه د کروندو حاصلات هم زیاتېږي. د دغو

وزارت او همکارو پروژو له خوا د کرنې د پراختیا لپاره جوړېږي.

ولسمشر غني، ۱۴۰۰ کال «ثبات و تحرک» نومولۍ دی او ټاکل شوې، چې ددې کال په لومړیو ۱۷ اوونیو کې، هېوادوالو ته سل زېږې ورکړي. سرکال د نومول شویو اوونیو په ترڅ کې دا اوونی د اوبو او برېښنا اوونی نومول شوی ده، چې پدې اوونی کې به ګڼې د اوبولگولو د شبکو چارې رسماً د یو لړ مراسمو په ترڅ کې د هېواد په یو شمېر ولایتونو کې پیل شي.

د هېواد د اوبو مدیریت او لا ښې ګټې اخیستنې د هلو ځلو په دوام، د کرنې وزارت هم د یو شمېر پروژو په لاره اچولو سره د اوبولگولو شبکې د ټاکل شوي پلان له مخې په بیلابیلو ولایتونو کې جوړې او د نورو هغو چارې پیلوي.

د کرنې اوبو لگولو او مالدارۍ وزارت له خوا د هېواد په ۱۴ ولایتونو کې د اوبولگولو د ۱۲۷ شبکو چارې د یو لړ ځانګړو مراسمو په ترڅ کې رسماً پیل شوې.

ددغو اوبو لگولو شبکو د چارې په پیل غونډه کې د ویدیو کنفرانس له لارې ولسمشر محمد اشرف غني، د کرنې، اوبولگولو او مالدارۍ وزیر ډاکټر انوار الحق احدي، د کرنې وزارت رییس، د مشرانو جرګې او چارو ادارې غړو، د اوبو د تنظیم ملي ادارې رییس خان محمد تکل، د اوبو رسولو دولتي شرکت رییس، د برېښنا شرکت رییس، د کابل ولایت سیمه ییز مسوولین د کرنې وزارت مرستیالانو او د کلیو د پراختیایي شوراګانو چارواکو او یو شمېر بزرګانو چې په سیمه کې یې په حضورې ښه ګډون

افغانستان یو کرنیز اقتصادي هېواد دی، او شاوخوا ۸۰ سلنه وګړي یې په کرنه او مالدارۍ بوخت او د خپل ژوند شپې او ورځې په دې سکتورونو کې تېره وي، چې ډېری وګړي یې خپلې اړتیاوې د کرنیزو او مالداري محصولات له لارې پوره کوي چې د یادو سکتورونو د پیاوړتیا په موخه باید د اوبو سرچینې په سمه او موثره توګه اداره شي تر څو وکولای شو خپل کرنیزو سکتورونه لا پیاوړي کړو.

د اوبو سکتور د هېواد یو له بنسټیزو زیربنايي (بېخ بنسټو) سکتورونو څخه دی، چې کولی شي په کرنه کې یو له لومړنیو اولیتونو په توګه وکاروو چې کرنې سره د نورو تړلو سکتورونو د فعالیتونو د ودې لامل کېدای شي.

په افغانستان کې د اوبو د کموالي او همدا راز د اوبو د کچې د ټیټوالي ستونزه ډېره جدي ده. دولت دې ستونزې ته جدي پاملرنه کړې او په دې برخه کې یې پراخ پروګرامونه په لاره اچولي دي، چې له هغې ډلې یې د اوبو لگولو شبکې دي چې خورا په کرنه او مالداري کې اغېزناکې او ګټورې تمامې شوي دي دلته یوازې د هغو شبکو یادونه کوو چې په ۱۴۰۰م لمریز کال کې د کرنې اوبو لگولو او مالدارۍ

گیاهان طبی؛ نفس تازه برای اقتصاد کشور

کدو نعیم رضایی
گزارش‌گر

بر بنیاد آمارهای ریاست احصاییه و معلومات وزارت زراعت، آبیاری و مالداری، افغانستان در سال ۱۳۹۹ خورشیدی در مجموع به ارزش ۱۴۵ میلیون ۳۰۲ هزار و ۱۷۹ دالر امریکایی گیاهان طبی صادر کرده است. هنگ به ارزش ۹۹ میلیون و ۹۶۳ هزار دالر در صدر فهرست صادرات گیاهان طبی قرار دارد. براساس همین آمارها، صادرات کل کشور در سال ۱۳۹۹ به ارزش ۷۳۳ میلیون و ۶۴۷ هزار و ۳۴۳ میلیون افغانی بوده است که بخش بزرگی از آن را صادرات گیاهان طبی تشکیل می‌دهد.

محمد رفیع قاضی‌زاده رییس منابع طبیعی وزارت زراعت، آبیاری و مالداری در این باره می‌گوید: «بیشتر از بیست نوع گیاهان طبی در کشور، به‌گونه‌ی وحشی می‌روید که مهم‌ترین آن شیرین‌بویه، هنگ و زیره است و افغانستان اقلیم سازگار با این گیاهان دارد. گیاهان طبی در حدود تقریباً یک چهارم کل صادرات کشور را تشکیل می‌دهد.»

وی می‌گوید از سال ۱۳۹۸ به این طرف ریاست منابع طبیعی وزارت زراعت، بیشتر از هفت‌هزار هکتار ساحه گیاهان طبی را شناسایی و از طریق کشت قلمه و تخم‌پاشی، احیاء مجدد کرده است و در حدود هفت‌هزار هکتار را شناسایی و قرنطین کرده است. او می‌گوید: «امسال پلان داریم که به مقدار چهارهزار و هشتصد الی پنج‌هزار هکتار را احیا مجدد کنیم که در مجموع از ۹۸ تا آخر امسال، به مقدار بیشتر ۱۲ هزار و ۵۰۰ هکتار را احیاء می‌کنیم.»

وزارت زراعت، آبیاری و مالداری نه تنها در بخش احیای ساحات مربوط به گیاهان طبی فعالیت کرده است، در سال گذشته برای کشت گیاهان طبی در حدود بیشتر هفت‌هزار و ۵۰۰ بسته کاری را برای علاقه‌مندان کشت این گیاهان توزیع کرده است. هم‌چنان در حدود هفت‌هزار و پنج‌صد بسته کاری را برای جمع‌آوری محصول با کیفیت گیاهان طبی نیز توزیع نموده است.

ریاست منابع طبیعی وزرات زراعت، به منظور افزایش علاقه‌مندی دهقانان به این محصول سال گذشته ۷۲ انجمن گیاهان طبی ایجاد کرده است.

رفیع قاضی‌زاده می‌افزاید: «این انجمن‌ها نه تنها در بخش احیاء با ما کار می‌کنند، ما در صدد هستیم تا این انجمن‌ها در اتحادیه‌های کلانتری در سطح ولسوالی و ولایت تبدیل شوند و در بخش تولید، پرورس و هم‌چنان در بخش ارزش‌افزایی در سکتورهای خصوصی همکار خوب باشد و بتوانند محصول با کیفیت را با قیمت مناسب به فروش برسانند و نقش دهقان هم برآزندتر شود تا از محصولات طبی‌شان درآمد خوبی را کسب کنند. امسال هم برنامه داریم تا ۲۵ انجمن دیگر را نیز تشکیل بدهیم در مجموع تا سال آخر ۱۴۰۰ بیش از ۹۷ انجمن در بخش نباتات طبی کار می‌کنند.»

وی می‌گوید اگر دهقان یک هکتار زمین را هنگ بکارد، می‌تواند از عواید ناخالص اعظمی آن تا ۳۶ هزار دالر بلند برود و دهقان می‌تواند عاید خوبی به‌دست آورد.

وزارت زراعت، آبیاری و مالداری امسال با پروژه، احیای نباتات طبی بخش تنظیم آب‌ریزه‌ها را نیز اضافه کرده و قرار است در سال جاری بیشتر از هشت‌هزار و ۴۰۰ مترمکعب چکدم، ۷۱ ذخیره به‌خاطر حوض‌های جذبی آب ساخته می‌شود، در کنار آن فرصت‌های شغلی نیز بلند می‌برد و در حدود سه‌هزار نفر از آن مستفید می‌گردند.

افتتاح شبکه آبیاری منطقه سابی خیل ولسوالی بگرام

کدو شجاع الحق نوری
گزارش‌گر

در این قسمت همکارهم کار کردیم، دستگاه هموار کاری زمین به مردم توزیع کردیم.»

شیرشاه امیری معین زراعت و مالداری، فضل‌الدین عیار والی، عبدالشکور قدوسی رییس شورای ولایتی، عبدالروف ارزگانی فرمانده پولیس ولایت پروان و شماری از مسوولین وزارت زراعت و اداره محلی پروان شبکه آبیاری منطقه «سابی خیل» ولسوالی بگرام این ولایت را افتتاح و به بهره‌برداری سپردند.

این پروژه در هفته آب و برق افتتاح و از شمار صد مژده حکومت می‌باشد و هزاران خانواده از آن مستفید شده‌اند. به شمول این شبکه آبیاری، هفت شبکه دیگر نیز در پروان به بهره‌برداری سپرده شد.

حشمت‌الله غفوری معین آبیاری و منابع طبیعی در مراسم افتتاح شبکه آبیاری سابی خیل گفت: «از میان ۱۳۳ شبکه آبیاری که کارشان تکمیل شده به پروان آمدم تا این نوید خوش را به شما اعلان کنیم، چون آب در هر کشور بسیار اهمیت دارد و از اولویت‌های ملی وزارت نیز است، جلال‌تماب رییس صاحب جمهور نیز هم توجه خاصی به آب دارد.» او با اشاره به این که افغانستان دارای آب فراوان می‌باشد اما استفاده کمی از آن صورت می‌گیرد افزود: «منابع سرشار آب داریم، در گذشته درست مدیریت نشده، در فصل‌های مختلف آفت‌های طبیعی مردم را متضرر می‌سازد، چون از آب درست استفاده نشد، مثل تغییر اقلیم، سرازیر شدن برف کوچ‌ها، سیلاب‌ها و خشک مالی جان مال مردم را به خطر انداخته و تهدید می‌کنید، چون که از آب بصورت موثر استفاده نشد، یک مقدار کم بصورت عنعنوی استفاده می‌شود، از تمام آب افغانستان که استفاده می‌شود، ۹۵ فیصد آن در زراعت استفاده می‌شود، از مجموع ۱۰۰ فیصد آبی کشور تنها ۲۰ درصد آن استفاده می‌گیرد، باوجودی که آب داریم تغییرات اقلیم ما را تهدید می‌کند، سیلاب‌ها، برف کوچ‌ها و بارندگی‌های بی‌وقت اثرات منفی روی تغییر اقلیم دارد، در سال‌های بعد از این بدتر هم می‌شود.»

فضل‌الدین عیار والی پروان نیز از کارکردهای وزارت زراعت اظهار سپاس و قدر دانی کرده گفت: «از کارکردهای وزارت زراعت قدردانی می‌کنیم. این پروژه را از صمیم قلب به مردم بگرام تبریک می‌گویم. تقاضای ما همین است تا پروژه‌های بیشتر زراعتی راه‌اندازی شود، چون پروان آب فراوان دارد و ولایت زراعتی است، توجه بیشتر شود و پروژه‌های بیشتر راه‌اندازی شود. آرزو داریم دو مارکیت زراعتی هم در پروان برای ما ساخته شود.»

حاجی عبدالقهار یک تن از دهقانان پروان نیز به نماینده‌گی از مردم ولسوالی بگرام صحبت کرده گفت: «از این شبکه مردم قریه‌های سابی خیل و خان‌بابا مستفید می‌شوند، پروژه حیاتی و موثر برای مردم ما می‌باشد، آبی که در قسمت‌های پایین منطقه در ۱۲ ساعت می‌رسید حالا در یک ساعت می‌رسد. در سال‌های گذشته سال سه مرتبه این جوی را پاک کاری می‌کردیم، حالا منظم آب می‌رود و نیاز به پاک کاری ندارد، از پاک کاری جوی هم بی‌غم شدیم.»

حاجی محمدایاز غیائی نیز از باشنده‌های قریه سابی خیل از ساخت‌وساز این پروژه تشکر کرد. او گفت: «سابق چندین ساعت انتظار می‌کشیدیم تا آب به مزارع می‌رسید، حالا در ۲۵ دقیقه آب ۷ کیلومتر به زمین می‌رسد، امید است که در آینده توجه بیشتر شود، حدود ۲۰ جریب زمین از آن آبیاری می‌شو، حال دهقان حتی به بیل نیاز ندارد تا آب پیش کند، بصورت منظم کانال پخته شده و هر نفر می‌تواند بصورت راحت آب را پیش کرده و زمین‌های را آبیاری کند.»

این شبکه از میان ۱۳۳ شبکه آبیاری است که بالای آن‌ها ۴۲۶ میلیون و ۵۲۵ هزار و ۵۸۹ افغانی هزینه شده است و در ده ولایت تطبیق شده است.

حشمت‌الله غفوری معین آبیاری و منابع طبیعی، شیرشاه امیری معین زراعت و مالداری، فضل‌الدین عیار والی، عبدالشکور قدوسی رییس شورای ولایتی، عبدالروف ارزگانی فرمانده پولیس ولایت پروان و شماری از مسوولین وزارت زراعت و اداره محلی پروان شبکه آبیاری منطقه «سابی خیل» ولسوالی بگرام این ولایت را افتتاح و به بهره‌برداری سپردند.

این پروژه در هفته آب و برق افتتاح و از شمار صد مژده حکومت می‌باشد و هزاران خانواده از آن مستفید شده‌اند. به شمول این شبکه آبیاری، هفت شبکه دیگر نیز در پروان به بهره‌برداری سپرده شد.

حشمت‌الله غفوری معین آبیاری و منابع طبیعی در مراسم افتتاح شبکه آبیاری سابی خیل گفت: «از میان ۱۳۳ شبکه آبیاری که کارشان تکمیل شده به پروان آمدم تا این نوید خوش را به شما اعلان کنیم، چون آب در هر کشور بسیار اهمیت دارد و از اولویت‌های ملی وزارت نیز است، جلال‌تماب رییس صاحب جمهور نیز هم توجه خاصی به آب دارد.» او با اشاره به این که افغانستان دارای آب فراوان می‌باشد اما استفاده کمی از آن صورت می‌گیرد افزود: «منابع سرشار آب داریم، در گذشته درست مدیریت نشده، در فصل‌های مختلف آفت‌های طبیعی مردم را متضرر می‌سازد، چون از آب درست استفاده نشد، مثل تغییر اقلیم، سرازیر شدن برف کوچ‌ها، سیلاب‌ها و خشک مالی جان مال مردم را به خطر انداخته و تهدید می‌کنید، چون که از آب بصورت موثر استفاده نشد، یک مقدار کم بصورت عنعنوی استفاده می‌شود، از تمام آب افغانستان که استفاده می‌شود، ۹۵ فیصد آن در زراعت استفاده می‌شود، از مجموع ۱۰۰ فیصد آبی کشور تنها ۲۰ درصد آن استفاده می‌گیرد، باوجودی که آب داریم تغییرات اقلیم ما را تهدید می‌کند، سیلاب‌ها، برف کوچ‌ها و بارندگی‌های بی‌وقت اثرات منفی روی تغییر اقلیم دارد، در سال‌های بعد از این بدتر هم می‌شود.»

آقای غفوری افزود: «در سال‌های گذشته استفاده موثر از آب نشده، فرهنگ نادرست نیز در قسمت توزیع و استفاده آب موجود است از همین‌رو مردم از آب استفاده موثر نمی‌کنند، باید این مشکلات از بین برود، مدیریت آب ضعیف داریم، آب از چند منظر اهمیت خود را دارد، حاصلات زیاد می‌شود، فقر کاهش پیدا می‌کند، سطح اقتصاد دهقانان و باغداران بلند می‌رود، از خاک استفاده موثر می‌شود، اهمیت آب از چند بعد باید سنجش شود. وظیفه داریم که با دهقانان کار کنیم که بگویم هرنیات چه مقدار آب نیاز دارد، تا به زراعت مثل کشورهای پیش‌رفته برسیم. امیدواریم که به او مرحله برسیم، از همین خاطر یک ریاست جدید را جور کردیم تا در ۳۴ ولایت با دهقانان کار کنیم. تلاش ما همین است که سیستم آبیاری سنتی را از بین ببریم، حاصلات را افزایش بدهیم، یکی دیگر از بخش‌ها هموار کاری زمین است.

برنامه‌های مدیریت آب در وزارت زراعت

✍️ مهرداد احمدی
کارمند دفتر مطبوعات وزارت زراعت
منبع: روزنامه ۸ صبح

مدیریت منابع آبی، در صدر برنامه‌های دولت افغانستان قرار گرفته و زراعت به عنوان یکی از نهادهای مهم سکتوری، اجرای برنامه‌های گسترده‌ای را در این زمینه برای سال جاری خورشیدی روی دست گرفته است.

ساخت شبکه‌های جدید آبیاری و تنظیم آبریزه‌ها، دو برنامه‌ی مهمی در راستای جلوگیری از ضایع شدن آب زراعتی، افزایش محصولات، پاسخ‌دهی به تقاضای شهروندان و کاستن از پیامدهای منفی تغییرات اقلیمی در کشور اند و کار این برنامه‌ها در هفته «آب و برق»، رسماً به دستور رییس‌جمهور در مناطق مختلف کشور آغاز شد. دولت افغانستان، ۱۴۰۰ را سال ثبات و تحرک نام‌گذاری کرده و مدیریت و تنظیم منابع آبی از مهم‌ترین برنامه‌ها در این سال است.

ساخت شبکه‌های جدید آبیاری

ساخت شبکه‌های جدید آبیاری، از مهم‌ترین برنامه‌های وزارت زراعت، آبیاری و مالرداری است و کار ساخت ۱۲۷ شبکه آبیاری از سوی این وزارت در همین روزهای اخیر شد. ارزیابی‌ها نشان می‌دهد که با ساخت این شبکه‌ها، ۵۳ هزار و ۷۰۷ هکتار زمین زراعتی تحت پوشش آبیاری قرار می‌گیرد. در عین حال، تحقیقات ثابت کرده که با ساخت شبکه‌های جدید آبیاری، بین بیست و پنج تا سی درصد میزان حاصلات زراعتی در مناطق تحت پوشش این شبکه‌ها افزایش می‌یابد. ساخت این شبکه‌ها، از یک‌جانب به افزایش محصولات زراعتی، ایجاد فرصت‌های جدید شغلی، تامین مصوونیت غذایی و در کل به بهبود وضعیت اقتصادی و شرایط زندگی مردم کمک می‌کند، از جانب دیگر از ضایع شدن بیست تا سی درصد ضایعات آب جلوگیری می‌کند. جلوگیری از ضایع شدن آب‌های زراعتی، مهم‌ترین اقدامی برای مقابله با پیامدهای منفی خشک‌سالی احتمالی می‌تواند باشد.

وزارت زراعت، آبیاری و مالرداری برای ساخت این شبکه‌های جدید آبیاری، یک میلیارد و ۳۸۲ میلیون و ۸۵۵ هزار و ۹۸۳ افغانی هزینه درنظر گرفته است و این هزینه توسط بانک جهانی، بانک انکشاف آسیایی و «IFAD» تمویل می‌شود. با ساخت این شبکه‌های آبیاری، مدیریت آب‌های زراعتی بهبود یافته و فرصت‌های شغلی و میزان حاصلات زراعتی بیشتر می‌شود. مدیریت آب، از برنامه‌های مهم دولت افغانستان است و در این راستا، تاکنون گام‌های ارزشمندی برداشته است. وزارت زراعت، آبیاری و مالرداری در حالی کار ساخت شبکه‌های جدید آبیاری را

شروع کرده که سال گذشته ۹۷ هزار هکتار زمین با استفاده از پروژه‌های اجرا شده توسط وزارت زراعت، تحت کشت قرار گرفت.

تنظیم آبریزه

تنظیم آبریزه از جمله اقداماتی است که می‌تواند به جبران کمبود آب‌های زیرزمینی، از جاری شدن سیلاب، فرسایش خاک و هدر رفتن آب‌های برف و باران جلوگیری کند. آبریزه شامل حفر چقورک‌هایی در مناطق سیل خیز می‌شود که در نتیجه‌ی آن آب‌های برف و باران جذب زمین شده و هم‌چنین از طریق ساخت جویچه‌های کوچک باهم دیگر وصل شده و از پراکنده و ضایع شدن آب جلوگیری می‌شود. یکی از پیامدهای شدیداً منفی و تاثیرگذار تغییرات اقلیمی خشک‌سالی و افزایش سیلاب‌ها می‌باشد و افغانستان که هم‌اکنون با این پیامدها مواجه است، تنظیم آبریزه‌ها می‌تواند از تاثیرات منفی این تغییرات تاجایی بکاهد. وزارت زراعت، آبیاری و مالرداری، برای این که بتواند با پیامدهای منفی و شدیداً تاثیرگذار تغییرات اقلیمی مبارزه کند، در این هفته کار ساخت ۱۵۱ هزار هکتار آبریزه را در بیست و پنج ولایت شروع کرد و این اقدام به بهبود وضعیت آب‌های زیرزمینی که طی خشک‌سالی اخیر شدیداً متاثر شده، کمک می‌کند. تنظیم آبریزه‌ها برعلاوه‌ی این که به افزایش آب‌های زیرزمینی کمک می‌کند، می‌تواند برای حفاظت از خاک، کاهش آلودگی هوا، احیا و حفاظت از جنگلات طبیعی، چراگاه‌ها، تقویت سیستم چرخشی آب و تداوم حیات نباتات کوهی نیز موثر واقع شود.

با این حال، وزارت زراعت انتظار دارد که با اجرای پروژه بزرگ تنظیم آبریزه‌ها در بیست و پنج ولایت تا ماه قوس امسال، در بهبود اقتصاد ملی، جلوگیری از تخریبات سیلاب و ایجاد فرصت‌های شغلی برای شهروندان کمکی کرده باشد. این وزارت، برای اجرای پروژه تنظیم ۱۵۱ هزار هکتار آبریزه، یک میلیارد و هفت میلیون و ۲۸۵ هزار و ۶۹۶ افغانی هزینه درنظر گرفته شده و این هزینه توسط دولت افغانستان، بانک جهانی، بانک انکشاف آسیایی، دفتر همکاری‌های آلمان، دفتر همکاری‌های سوئیس، اتحادیه اروپا، صندوق‌های وجهی تغییر اقلیم یا GEF و دفتر همکاری‌های ایتالیا تامین می‌گردد. افغانستان از شمار آسیب‌پذیرترین کشورها در برابر تغییرات اقلیمی است و از این ناحیه مشکلاتی چون خشک‌سالی و سرازیر شدن سیلاب‌ها را تحمل کرده است.

بهره‌برداری شبکه‌های جدید آبیاری

وزارت زراعت، آبیاری و مالرداری، در عین حال روند بهره‌برداری از ۱۳۳ شبکه آبیاری را که توسط این وزارت در

ولایت‌های مختلف ساخته شده است نیز، در همین هفته آغاز کرد. این شبکه‌ها به منظور استفاده بهتر از آب، افزایش حاصلات زراعتی در ولایت‌های یازده ولایت ساخته شده و با ساخت این شبکه‌ها ۵۶ هزار و ۸۴۳ هکتار زمین زراعتی در سال جاری خورشیدی تحت پوشش آبیاری قرار می‌گیرد. بهره‌برداری این پروژه‌ها فصل تازه‌ای در عرصه زراعت می‌گشاید.

وزارت زراعت، آبیاری و مالرداری برای ساخت این شبکه‌ها در یازده ولایت، ۴۲۶ میلیون و ۵۲۵ هزار و ۵۸۹ افغانی هزینه کرده است. افزایش پایدار حاصلات زراعتی، کاهش فقر، بهبود مصوونیت غذایی، جلوگیری از ضایعات آب، کاهش تاثیرات منفی خشک‌سالی، افزایش صادرات محصولات زراعتی از اهداف ساخت این شبکه‌های آبیاری است. تطبیق و بهره‌برداری این پروژه‌ها باعث بلند بردن سطح درآمد دهقانان، ایجاد فرصت‌های شغلی و افزایش ساحات زراعتی می‌شود و در عین حال افزایش ۲۰ تا ۳۰ درصدی حاصلات زراعتی و به همین مقیاس میزان ضایعات آب‌های زراعتی کاهش می‌یابد.

با این حال، هرچند دولت افغانستان در این روزها درگیر مسایل امنیتی و سیاسی است و این درگیری‌ها و کاهش بارندگی‌ها در زمستان گذشته، شهروندان کشور را نسبت به وضعیت اقتصادی آینده نگران ساخته است، اما اجرای این برنامه‌ها توسط وزارت زراعت، می‌تواند نویدی برای جلوگیری از بدتر شدن وضعیت اقتصادی کشور باشد.

ک. اشرف تابش
گزارش گر

از سیما، تا سیمایی ملکه زعفران

زمینه آموزش گل سازی و خیاطی را فراهم می کند و هم چنان به آنده از بانوانی که زمین برای کشت زعفران نداشتند، پشم خام و صندوق زنبورداری توزیع می کند، تا آن ها بتوانند بسوی خود کفایی گام های اولی را بردارند. سیما با انگیزه بلند و اراده ی جدی که داشت، در اندک زمان محدود، شرکت «نگین زعفران» را در ولایت هرات تاسیس و بگونه ی قاعده مند به کاشت، تولید، پروسس، بسته بندی و صادرات زعفران اقدام می کند.

سیما غوریانی، به منظور تبادل دیدگاه ها، معرفی زعفران افغانستان در بازارهای بین المللی به کمک نهادهای مربوط در چندین نمایشگاه معتبر بین المللی در کشورهای روسیه، آذربایجان، ترکیه، ایران، هند و ایتالیا اشتراک می کند. بانو غوریانی، با فعالیت های مثمیری که در بخش قاعده مندسازی، بازاریابی، توسعه و گسترش زعفران در بازارهای بین المللی انجام می دهد، در سال ۲۰۱۴، موفق به دریافت لقب افتخاری «تاجر برتر زن» از سوی اتاق های تجارت افغانستان می گردد. او که برای گسترش کشت زعفران در سراسر هرات و ولایت های دیگر تلاش می کرد، توانست نام و جایگاه خود را به عنوان یک زن تجار افغان فراتر از مرزهای ملی و در بازارهای بین المللی تثبیت و سر زبان ها بیارود. او در یک اقدام جسورانه دیگر، نمایندگی شرکتش را در قلب اروپا در کشور زیبای سویدن ایجاد و بدین سان به جهانیان مژده داد که زنان افغان می توانند رقیب شما و در کنار شما در حوزه تجارت در قلب اروپا باشند. خانم غوریانی، پس از گشایش نمایندگی سویدن، ماموریت بزرگ معرفی و بازاریابی زعفران افغانستان را در کشورهای اروپایی و بازارهای بین المللی برایش تعریف می کند. او مصمم است تا با یافتن بازار مناسب برای محصولات داخلی، تبسم رضایت از حاصل گیری را بر لبان دهقانان کشور هدیه کند. این است سیمایی یک ملکه و این است یک چهره ی واقعی از زن افغان. او در تلاش است تا صنعت و تجارت زعفران را در کشورهای اروپایی گسترش دهد، تا بدین شکل، تاجران اروپا بیشتر با نام و حرفه او و هم چنان زعفران افغانستان آگاهی کسب کنند. سیما با راه اندازی سلسله ی تولید، پروسس و تجارت زعفران توانسته است برای ده ها فرد به صورت مستقیم و غیرمستقیم به شکل دائمی و موقتی، از غوریان تا سویدن شغل ایجاد کند. حالا سیما توانسته است غبار کوکنار را که روزی سیمایی غوریان زیبا را پوشانده بود، از زادگاهش برچیند و با کشت موفق بدیل، سیمایی غوریان را از کوکنار به سیمایی زعفران مبدل کند. در راستایی فعالیت بی نظر خود در این ماموریت دشوار، او موفق به کسب لقب «ملکه ی زعفران» در کشور شد. سیمایی سیما، حالا یادآور یک مهاجر و یک خانم محصور در چهار دیواری خانه نیست، او حالا یک ملکه است. ملکه ی زعفران و یکی از موفق ترین تاجران زن در روزگار ما.

می دهد. در همین روزها، کسی برای او مژده ی فروش پیام زعفران را می رساند. این خوشایندترین خبر ممکن است که یک بانویی هدف مند، از دوستانش دریافت می کند. سیما اولین بانویی می شود که اقدام به خرید پیاز و کاشت آن در قسمت محدود از زمین های شان در کنار خانه اش می کند. پس از کاشت پیاز زعفران، در روزهایی که او به انتظار گل پیازهای زعفرانش می نشیند، خبر امیدوار کننده ی دیگر نیز بگوشش می رسد. این بار به سیما گفته می شود که تیم بازسازی ولایتی هرات (PRT) به زنان شاغل کمک می کند. سیما یکی از محدود زنان شاغل است که در آن وقت مستحق به دریافت این کمک شناخته می شود. با دریافت بسته ی کمکی از بخش تیم بازسازی ولایت هرات، وی کاشت و مزرعه ی زعفرانش را گسترش می دهد. اما او رمز موفقیت اصلی اش را در حمایتی می داند که وزارت زراعت در سال ۲۰۱۱ از طریق صندوق انکشاف زراعتی، در دو مرحله، به مبلغ چهارصد هزار دالر امریکای از همین صندوق قرضه دریافت می کند. او در راستایی تعقیب اهدافش، دست به یک کار بزرگ تر و پر ریسک دیگر نیز می زند و اولین بانویی می شود که معادل هشت صد و پنجاه جریب زمین را از دولت برای گسترش کاشت زعفران و باغ پسته به مدت پانزده و بیست و پنج سال اجاره می گیرد. او علاوه ی بر کار در بخش زعفران، ۱۴۸۰ خانواده را در چندین ولسوالی هرات تحت برنامه های کوتاه مدت و میان مدت در بخش های مختلف قرار می هد. او به کمک مو سسه داکار، برای این خانم ها

نیم قرن قبل، در سال ۱۳۴۵، در ولسوالی غوریان هرات، دختری در یک فامیل متوسط متولد می شود که بعدها با اهدافی که دارد، شهرت جهانی کسب می کند. شاید هیچ کسی در آغاز چنین بختی را برای یک دختر افغان تصور نتواند. پدرش اسم سیما را برای او انتخاب می کند؛ سیمایی که روزی می تواند سیمایی غوریان را تبدیل کند. سیما که بعدها به غوریانی شهره می شود، تخلصی است که از نام زادگاهش بر گرفته است. سیما در کودکی دختر جسور و پرتحرک بود. این کودک جسور و پرتحرک، به دلیل تیزهوشی و ذکاوتش، درس پنج سالگی وارد مکتب می شود. او دوران ابتدایی و لیسه را در مرکز شهر هرات در لیسه مهری هروی موفقانه به پایان می رساند. اما نمی تواند با آرامش خاطر، مانند دیگر صنفی هایش مکتب را به اتمام برساند و در کوچکی عروس یکی از نزدیکان شان می شود.

غوریانی پس از اشتراک در کانکور سراسری، با اخذ نمره ی بلند در رشته حقوق کابل کامیاب می شود. اما این در حالی است که زندگی و خانه داری بشدت دست پای او را بسته و فرصت تحصیلی را از وی گرفته است. ازدواج زودهنگام و باز ماندن از تحصیل دو چالشی بود که در همین آغاز جوانی به سراغ یک دختر جسور رفت. اما به قول خودش، سیما با انگیزه تر از آن بود که به چنین مشکلات تسلیم شود. او تسلیم نمی شود. در فراغت های روزانه و غروب سبز غوریان پای درختی می نشیند و اهداف بلندش را در ذهنش آرایش می کند. اما مشکل فربه تر می شود. اوضاع افغانستان برق آسا دست خوش تغییرات می گردد و بحران تا غوریان هرات نیز می رسد. با بحرانی شدن اوضاع کلی افغانستان، سیمای غوریانی با فامیلش به کشور ایران مهاجر می شود. حالا در کنار رنج بازماندن از تحصیل و ازدواج زودهنگام اندوه و درد مهاجرت و آورگی نیز بر رنج های او افزوده می شود. سیما در دیار مهاجرت، هیچ فرصتی برای تعقیب اهداف بزرگش که در اوایل جوانی در غوریان هرات در ذهن می پروراند، نمی یابد. او حالا صرف یک مهاجر آوره از وطن است. غم نان و آینده ی نا معلوم کشورش در عالم مهاجرت سیما را بشدت آزار می دهد. سیما از سر ناگزیری، گاهی به خیاطی می پردازد و گاهی هم برای تدریس در مکتب مهاجرین اقدام می کند. اما او هنوز از اهدافش دست نکشیده و اهداف بلند زندگی همچنان در ذهنش پابرجاست. در سال ۲۰۰۱، وقتی غوریان با طلوع آفتاب دموکراسی جامعه ی جدید برتن می کند، سیما با فامیلش دوباره به غوریان هرات در سرزمین اجدادی اش بر می گردد، اما این بار وحشتناک تر از هر زمان دیگر زادگاهش را غرق در کوکنار و افرادی بسیاری را نیز در آنجا معتاد می بیند. محیط آلوده، جامعه سنتی و فضا بشدت مرد سالار است. در چنین یک فضایی سمی و نا مناسب، سیما تنها بانویی است که خلاف روال جامعه، به اهداف دیگر و یک زندگی سعادت مند برای خود و مردمش می اندیشد. رهایی غوریان از وجود کوکنار و طرح کشت بدیل به جدی ترین دغدغه ی او در این ایام مبدل می شود. دغدغه ی که سرعت جامعه عمل می پوشد و چهره ی غوریان را تغییر

د اوبو او برېښنا اونی

۱۰۰ ورځې ۱۰۰ زېږي
۱۰۰ روز ۱۰۰ مژده

اوبه زموږ آبرو ده او د خپلې آبرو ساتل زموږ ملي هدف دی

جمهور رئیس غنی

د ورېښمو د چنډو روزنه او د ورېښمو تولید

د عبدالواسع خان زاده خبريال

د ورېښمو چنډي د هغو حشراتو له ډلې څخه دي، چې د توت له پانو څخه خپل خواړه لاس ته راوړي. د ورېښمو چنډي د نريو او نفيسو تارونو

چې ورېښم يې بولي د توليد توان لري، چې له هغو څخه د لوړېو توتو په جوړولو کې استفاده کېږي.

د ورېښمو د چنډو د روزنې مرحلې:

له هگيو څخه د ورېښمو د چنډي وتل لس ورځې دوام کوي. کله چې د ورېښمو د چنډي د سر رنګ تياره ډوله شو، په دې معنی ده چې په دې وخت کې پوستکي اچوي. د څلور مرحلو پوستکو اچولو څخه وروسته د هغوی د بدن پوستکي اچول ورو ورو ښه ژېړ او د بدن پوستکي يې کلکېږي. د ورېښمو چنډي په دې مرحله کې په شفيره بدليږي د شفيره په مرحله کې د ورېښمو چنډي د ورېښمو په توليد پيل کوي او د شفيره له مرحلې څخه وروسته په پتنگانو بدليږي.

د ورېښمو چنډي وده د پيله د پراختيا په موخه ترسره کېږي او د پيلې د استفاده کولو موخه د ورېښمو چنډو د ساتلو طريقې راپېژنې. د ورېښمو زېرمه کول څلور بېلابېلې مرحلې لري. د هگيو اچولو په وخت کې د ورېښمو چنډي تفريح، د ورېښمو د پراختيا لارو مرحله، د پيلې چنډي د تار کشي مرحله او څلورم د راټولولو مرحله.

د ورېښمو هرغوزه د مناسبې تعذيبي، مناسب رطوبت او حرارت درجې په کنټرول سره له زرو څخه تر ۱۴۰۰ مترو پورې د ورېښمو تار توليدوي. د څلورم پړاو وروسته، د ورېښمو چنډي له پاتې خواړو څخه په کوکون بدليږي او بيا د غوزې اوبدلو لپاره مناسب ځای چمتو کېږي، چې دا مرحله د څلورو ورځو لپاره دوام کوي.

د کرنې وزارت، د مالدارۍ رييس ډاکټر محمدايوب احدي وايي، په کاغذ کې د مورسټاک پيلې د هگيو توليد، د يوځای کېدو په مرحله کې نارېنه او ښځينه شاپرکونه څلورساعته يوځای کېښودل کېږي. او وروسته له څلورساعته تيرولو ښځينه شاپرکونه د کاغذ په مخ د ۲۴ ساعتونو لپاره اېښودل کېږي او د ۴۰۰ څخه تر ۷۰۰ پورې هگۍ اچوي. او د سوداگريزو پيلو دهگيو د توليد لپاره ښځينه شاپرکونه په سان اماده اېښودل کېږي او وروسته له ټاکل شوې مودې څخه شاپرکونه ليرې اچول کېږي او اماده شوې سانونه مينځل کېږي. بيا توليد شوې هگۍ اوچيري او د پيلې کرم په ۱۲ گرامه جعبو کې ځای په ځای کېږي.

ورېښم:

يوه غوزه(پيله) له ۳۰۰ څخه تر ۹۰۰ مترو پورې اوليه ورېښمو څخه جوړه شوې ده. دا تارونه (الياف) ډېر نري دي، د ۵۰۰ گرامو په اندازه ورېښمو د تيارولو له پاره له ۲۰۰۰

څخه تر ۳۰۰۰ پورې غوزو ته اړتيا وي. په دې مرحله کې که د ورېښمو چنډو ته د ودې کولو ډېره اجازه ورکړل شي دا حشر به د يوه سوري د پيدا کولو په واسطه کيدای شي خپل ځان له غوزې څخه را وباسي او ددغه سوري په واسطه بيا غوزه د استفادې وړ نه ده. د دغه حالت د واقع کېدو څخه د مخنيوي له پاره هغه په اوبو کې جوش کوي. دغه عمل په غوزه کې د حشرې د مړينې سبب کېږي.

د ورېښمو چنډو اقتصادي ارزښت:

د ورېښمو چنډو روزنه يو ژر رسه دنده ده، چې له ۳۰ تر ۳۵ ورځو يې غوزه توليدېږي. او همدارنگه د کمو ځمکولرونکو کروندگرو د اقتصاد د پياوړتيا او په ځانگړي توگه د ښځو د اقتصاد په وده کې هم ستر رول لوبوي. بزگران کولی شي، چې په نورو دندو سر بېره، خپلې کورنۍ د ورېښمو چنډو نسل او د ورېښمو صنعت پراختيا کې مصروفه کړي.

د سوداگريزې پيلې له يوې دولس گرامه جعبې څخه له ۲۸ تر ۳۰ کيلو لنده غوزه او له ۱۰ تر ۱۲ کيلو پورې وچه او همدارنگه د تار ايستلو په صورت کې له درې کيلو وچې غوزې څخه يوکيلو خالص د ورېښمو تار ترلاسه کولای شو. د ورېښمو دغوزې د تار اوږد والی له ۸۰۰ تر ۱۴۰۰ متره پورې رسيږي او وروسته له يوځای کېدو څخه هره پروانه له ۵۰۰ تر ۷۰۰ پورې شاوخوا هگۍ اچوي. د پيلې چنډۍ هره جعبه هگۍ د غوزې تر توليد پورې شاوخوا ۶۰۰ کيلو گرامه د توتو

پانې مصرفوي.

په ازاد بازار کې د ورېښمو محصولاتو بيه، د ورېښمو کيفيت ته په کتو هره کيلو غوزه يې له ۷۰۰ تر زر افغانۍ ده، د ورېښمو د يوکيلو تار بيه څرنگوالي ته په کتو له ۳۰۰۰ افغانیو پيل بيا تر ۴۰۰۰ افغانیو پورې رسيږي. په بازارونو کې ورېښمو څخه توليد شوي توکي هم په خورا ښه بيه پلورل کېږي د خالص ورېښمو يو شپږ متره غالی له ۸۰ زره افغانیو پيل بيا تر ۱۲۰ زره افغانیو پورې بيه لري، يوه د ورېښمو لنگوټه نږدې اته زره افغانۍ بيه لري او يو ابريشمې شال له زرو تر دوه زره افغانیو پورې خرڅېږي.

په دې وروستيو کې په هېواد کې د ورېښمو د توليد د زياتوالي په پار هلې ځلې گړندي شوي دي. د کرنې وزارت د احصايي او معلوماتو رياست د شمېرو پر اساس په ۱۳۹۹ یم کال کې په هېواد کې د ورېښمو توليد ۱۰۹۹ کيلوگرامه ته رسېدلی دی.

د ورېښمو تر ټولو ډېر توليدات په جوزجان ولايت کې شوي دي.

ننګرهار، هرات او بلخ هغه ولايتونه دي چې په ترتيب سره پکې د ورېښمو توليدات ډېر شوي دي.

د يادولو وړ ده، چې له ورېښمو څخه جامې، خادرونه، غالی او داسې نور توکي جوړېږي او د هېواد په اقتصادي وده کې مهم رول لري.